

Justis- og beredskapsdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vår ref. #272173/1
Deres ref. 14/808 - LKR

Oslo, 4. juli 2014

Høringsuttalelse om rapporten fra arbeidsgruppe som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barnebortføringsaker i Norge

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 14.5.2014 om rapporten fra arbeidsgruppe som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barnebortføringsaker i Norge.

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for å styrke kunnskap og samfunnsstrukturer for gjennomføring og overvåking av barns rettigheter i medhold av FNs barnekonvensjon. Norgesprogrammet i Redd Barna arbeider for styrking av barns rettigheter i Norge, og overvåker brudd på barnerettighetene med spesielt fokus på sårbare grupper barn.

Redd Barna var imponert over arbeidsutvalgets grundige og ryddige rapport og sier seg enig i arbeidsgruppens endringsforslag, både i de konkrete endringer i relevant lovgivning og i de generelle endringene.

Redd Barna har imidlertid en kommentar som handler om arbeidsgruppens generelle forslag til ny modell for mekling i domstolen i barnebortføringsaker (punkt 8.5.3).

Arbeidsgruppen mener at i de fleste barnebortføringsaker vil det være best om foreldrene selv avtaler en løsning og at det bør legges til rette for dette gjennom å tilby mekling i større grad enn det gjøres i dag. Arbeidsgruppen mener at dette bør skje etter mønster av den meklingsordningen som allerede er etablert i domstolene i barnelovssaker. På grunn av de særskilte utfordringene som kan oppstå i internasjonal familiemekling, mener arbeidsgruppen likevel at det bør opprettes et utvalg med særskilte familiemeklere som kan bistå domstolen dersom det er behov.

Arbeidsgruppen mener at meklingsordningen også bør gjelde for samværsaker. Arbeidsgruppen peker på at meklerne i disse sakene skal gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt, jf. barneloven § 31 og barnekonvensjonen artikkel 12 (punkt 8.5.3.1).

Redd Barna er enig med utvalget at det i de fleste saker vil være best om foreldre selv avtaler en løsning, og at det bør legges til rette for dette gjennom mekling. Ser vi på evalueringen av meklingsordningen etter ekteskapslov og barnelov (SINTEF 2011) viser det seg at, selv om det er understreket både i lovverket og i offentlige retningslinjer at meklingen skal ha barnets beste som rettesnor, er det ingen retningslinjer hverken i lovverk eller rundskriv som knytter barns rett til medvirkning *direkte* til meklingsrommet. Derimot er det nedfelt i loven og i rundskrivet at mekler skal informere foreldre om deres plikt til å ivareta barnets uttalerett, som også

arbeidsutvalget i deres foreslåtte modell peker på. I SINTEF evalueringen viste det seg likevel at i 41 % av tilfellene meklerne ikke hadde gjort foreldre oppmerksomme på at barnet skulle høres og i kun 4 % av sakene var barna direkte involvert.

Redd Barna mener derfor at det i bortføringsaker ikke holder med at meklerne i disse sakene kun skal gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt og at barnet i disse sakene bare skal høres gjennom foreldre. FNs barnekonvensjon artikkel 12 krever at barnet skal høres i alle saker som angår dem. Myndighetene har også i disse sakene et ansvar for barnet. Det å utelukkende basere seg på foreldrenes mening er i disse tilfellene problematisk da denne ikke nødvendigvis samsvarer med barnets mening. En avtale man kommer fram til ved mekling er av like stor betydning for barnet som en avgjørelse truffet av retten, og det er derfor vanskelig å se at barnet akkurat i meglings situasjonen ikke skulle ha rett til å direkte uttale seg (se også Sandberg 2008:89).

Selv om det er store utfordringer forbundet med å høre barn i mekling, og særlig når det gjelder bortføringsaker, mener Redd Barna at det likevel bør fokuseres mer på barns medvirknings- og uttalerett i disse sakene. Utfordringen er å finne ut hvordan dette skal gjøres i praksis og hvorvidt det er til barnets beste.

Redd Barna anbefaler derfor at det skal utarbeides tiltak som i større grad sikrer barns medvirkning under mekling i bortføringsaker og vil oppfordre departementet til å se på hvordan lovverket kan styrkes på dette området.

Med vennlig hilsen,
Redd Barna

Janne Olise Raanes

Janne Olise Raanes
Leder Norgesprogrammet

Sanne Hofman

Sanne Hofman
Spesialrådgiver barns rettigheter